

Innkalling

Utvalg:	Hovedutvalg oppvekst og kultur
Møtested:	Formannskapssalen
Dato:	14.06.2023
Tid:	Kl. 18:00 - Orientering kl. 17.00

Forfall med kortfattet begrunnelse og eventuelle habilitetsspørsmål meldes snarest til møtesekretær på valg@karmoy.kommune.no eller på telefon 52 85 74 21 / 19 / 22. Varamedlemmer møter kun etter nærmere avtale med sekretariatet.

Orientering kl. 17.00-18.00:

Status i barnevernet i Karmøy og Bokn kommune v/barnevernsleder Arne Fagerland og kvalitetsrådgiver Yngvild Holm.

Saksliste

Sak nr.	Sakstittel
025/23	Søknad om driftstilskudd til Torvastad idrettslag
026/23	Status Vågen læringscenter
027/23	Temaplan for frivillighet 2023-2026
028/23	Samlesak for referatsaker
004/23	Referatsak - Budsjettoppfølging drift og investering 1. tertial 2023
005/23	Referatsak -Tilleggsanmodning om bosetting av 65 flyktninger
029/23	Samlesak for spørsmål

Karmøy, 07.06.2023

Wenche Lindtner
leder

Saksbehandler: Anine Kongshavn

Kommunedirektør/rådmann: Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
025/23	Hovedutvalg oppvekst og kultur	14.06.2023

Søknad om driftstilskudd til Torvastad idrettslag

Kommunalsjefens forslag til vedtak:

Hovedutvalg oppvekst og kultur vedtar å bevilge kr 70 000 i driftstilskudd for 2023 til Torvastad idrettslag.

Kr 50 000 belastes 1470 – 25223 - 38010

Kr 20 000 belastes 1470 – 25700 – 38010 – KT541

Saksutredning

Torvastad idrettslag søker om kr 120 000 i støtte til drift av organisasjonen. Idrettslaget glemte å sende inn søknad om driftstilskudd til frivillige organisasjoner innen 1. mars i år.

Bakgrunn for saken

Torvastad idrettslag har 613 medlemmer. 421 medlemmer er under 19 år. Idrettslaget driver med allsidig idrett - fotball, friidrett, orientering, volleyball og allidrett. Budsjettet for 2023 viser driftsinntekter på kr 4 771 703 og driftskostnader på kr 4 818 337. Det er budsjettetert med kr 91 300 fra kommunen.

Idrettslaget har ansatt daglig leder. Han ber om å få tatt opp saken da det er spesielt ungdomsavdelingen som blir rammet.

Karmøy kommune tildeler hvert år driftsmidler til frivillige lag og organisasjoner. Søknadsfristen har i flere år vært 1. mars. Det var i år avsatt kr 1 864 000 til drift av idrettsorganisasjoner. En økning på kr 645 000. Søknadene ble behandlet i Hovedutvalg oppvekst og kultur 26. april 2023 sak 014/23.

Kr 1 814 000 ble fordelt, kr 50 000 gjenstod. Disse ble avsatt til eventuelle klager. Det er ikke kommet inn noen klager. Det gjenstår også kr 24 000 i restmidler fra Tilskudd til nærmiljøanlegg.

Idrettslaget fikk tildelt kr 90 000 i 2022.

Vurdering

Driftstilskuddet ble annonsert i lokal presse, på kommunens nettsider, flere sosiale medier, Karmøy kommune informerer og på kommunens infoskjermer. I tillegg ble det sendt en påminning på mail til alle som søkte i 2022 tidlig i februar i år.

Hvert år er det noen organisasjoner som glemmer å søke. Når organisasjonen tar kontakt med kommunen etter fristen blir det alltid tilbakemeldt om at det er for sent å søke og at søknadsskjema

ikke er tilgjengelig. I denne saken har det gått over to måneder før det kom en reaksjon.

Torvastad idrettslag har en stor gruppe medlemmer under 19 år. Det står bl.a. i *Retningslinjer for tilskudd til frivillige organisasjoner* – «Kommunen vil ta særlig hensyn til aktiviseringstilbud til barn og unge når tilskudd fordeles.» Det står også: «Søknader med mangler og for sent innsendte søknader vil normalt bli avslått.» Barn og unge blir alltid prioritert ved tildeling.

Det foreslås derfor et særskilt unntak i denne saken da det kan få store konsekvenser for mange barn og unge.

Det er i år avsatt en betydelig økning i tilskuddet. Økningen gjelder kun i år i henhold til budsjettvedtaket. Et flertall av søknadene fikk mer enn hva de søkte om. Idrettslaget ville derfor trolig fått tildelt en god økning i år i forhold til året før viss de hadde søkt innen fristen.

På bakgrunn av den store gruppen med barn og unge vil organisasjonen likevel bli prioritert med tilskudd. For å kunne imøtekomme søknaden kan restmidler fra Driftstilskudd til frivillige organisasjoner på kr 50 000 og fra Nærmiljøanlegg på kr 20 000 tildeles.

Kommunalsjefens konklusjon

Det er veldig synd at en så stor organisasjon ikke søker i tide. Men i dette tilfelle vil det gå utover mange barn og unge. Det er derfor riktig å gi en noe begrenset støtte.

Vedlegg:

Søknad om driftstilskudd til Torvastad idrettslag, vedlegg

Saksbehandler: Bjørn Nøttum

Kommunedirektør/rådmann: Øystein Hagerup

Saknr.	Utvalg	Møtedato
023/23	Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	13.06.2023
026/23	Hovedutvalg oppvekst og kultur	14.06.2023

Status Vågen læringscenter

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Hovedutvalg oppvekst og kultur tar kommunalsjefens redegjørelse til orientering.
2. Hovedutvalg oppvekst og kultur ber kommunalsjef oppvekst og kultur komme tilbake med en ny statusoppdatering midtveis i kommende valgperiode

Saksutredning

Lovgrunnlag

Skolens bruk av alternative opplæringsarenaer er regulert i Rundskriv *UDIR-3-2010 Bruk av alternative opplæringsarenaer i grunnskolen*.

Det er en snever adgang for skoleeier til å ta i bruk alternative opplæringsarenaer, jf. Opplæringsloven § 2-3, for enkeltelever med rett til spesialundervisning etter opplæringsloven § 5-1.

Det tydeliggjøres at det er hensynet til eleven som er avgjørende for om en kan ta i bruk alternative opplæringsarenaer, herunder skal bruk sikre at eleven får forsvarlig utbytte opplæringstilbud, samt sikre barns beste jf. Barnekonvensjonen art. 3 nr. 1.

Historikk

De alternative opplæringsarenaene i Karmøy kommune består av tre lokasjoner. Dette er Holmen, Tårnet og Bøtoppen. Holmen og Tårnet ligger i Kopervik, mens Bøtoppen ligger nord på Karmøy. Disse tre er organisert under felles navn *Vågen læringscenter*. Etter drift gjennom flere år ble det i 2015 i en endring i den administrative organiseringen. Daværende rektor ved Vågen læringscenter ble leder for Bøtoppen, mens det ble ansatt ny leder for Holmen og Tårnet. I 2021 ble det ansatt ny leder ved Bøtoppen i forbindelse med at daværende leder gikk av med pensjon.

Under arbeidsoppgavene til dagens ledere ligger følgende oppgaver:

- pedagogisk ledelse, tilrettelegge for at alle ansatte får veiledning og støtte i sitt arbeid med å skape godt læringsmiljø for elevene
- utvikle et godt skolemiljø og for å legge til rette for gode læringsprosesser ved skolen

- lede og utvikle læreplanarbeid og lokalt utviklingsarbeid
- personalansvar
- administrative oppgaver
- budsjett- og rapporteringsansvar økonomi
- sørge for til enhver tid å følge relevant lovgivning, læreplaner slik at elevens rett til opplæring sikres
- samarbeid med foreldre og elevenes nærskoler
- det ligger også undervisning og annet elevrettet arbeid til leders oppgaver

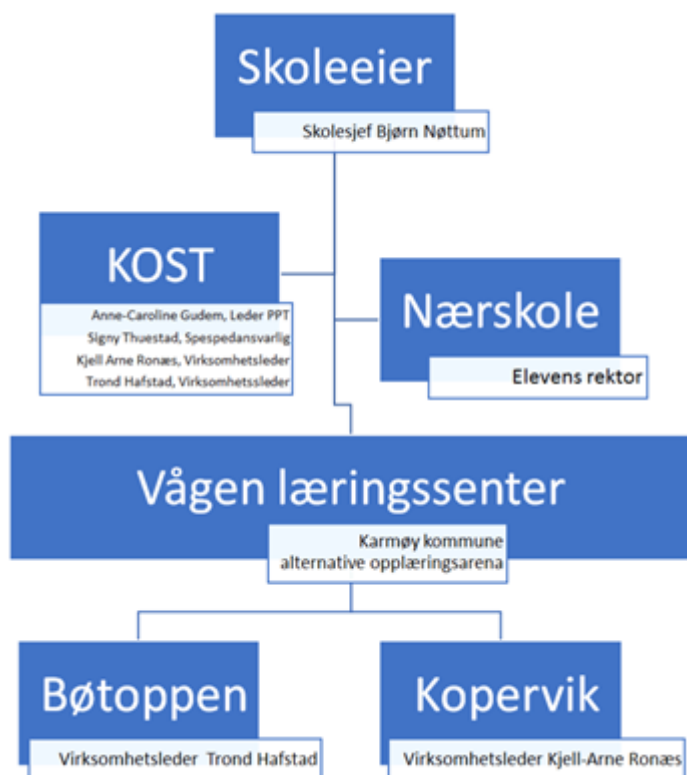
Dagens oppgaver tilsvarer det som måtte ligge av oppgaver på virksomhetsnivå. Stillingstittel for ledere i Vågen Læringscenter er derfor virksomhetsleder.

Vågen læringscenter – en felles paraply

Vågen læringscenter fungerer i dag som en felles paraply for Karmøy kommunes alternative opplæringsarenaer. Innholdet i denne er først og fremst et felles sett med verdier. Det er forankret et felles mandat og en felles visjon for opplæringen. Lederne for de ulike arenaene har jevnlig samarbeidsmøter, der også administrativ skoleeier deltar regelmessig. Hensikten her er blant annet at man hele tiden sikrer at de samlede ressursene brukes mest mulig effektivt til beste for de elevene som får hele eller deler av tilbudet sitt ved en alternativ opplæringsarena. Det er viktig at en på tvers av de to arenaene kan spenne vidt i arbeidsmetode, aktiviteter og faglig tilnærming for best mulig å kunne tilpasse en skolehverdag til en elevgruppe med svært ulikt utgangspunkt.

Per i dag er det innarbeidet at den alternative opplæringsarenaen i Karmøy kommune beholder navnet **Vågen læringscenter**. Arenaene Holmen og Tårnet er slått sammen til *Vågen Læringscenter, Kopervik*. Sammen med *Vågen Læringscenter, Bøtoppen* utgjør disse kommunens alternative opplæringstilbud.

Organisasjonskart Vågen læringscenter

Det er også et uttalt mål om at det bør opprettes en egen forebyggende/utadrettet arena samt en arena innenfor autismespekterforstyrrelser. Det bør i så fall vurderes om disse kan plasseres under den samlede fellesparaplyen Vågen læringscenter – den alternative opplæringsarenaen i Karmøy kommune i nær fremtid. Dette vil videre styrke Vågen læringscenter som kompetansebærende enhet og lettere muliggjøre ressursfordeling på tvers av virksomhetene.

Kontaktutvalget for spesialpedagogiske tjenester

Kontaktutvalget for spesialpedagogiske tjenester (KOST), har som mandat å koordinere bruken av alternative opplæringsarenaer i Karmøy. KOST fungerer da som inntaksorganet til Vågen læringscenter. Skolene kan via kontaktperson ved kommunens PP-tjeneste melde inn saker til KOST. Det er utarbeidet egne rutiner for inntak til Vågen læringscenter.

Lokalt utviklingsarbeid ved de alternative arenaene

De ulike arenaene i Vågen Læringscenter har gjennom de siste to årene jobbet med ulikt utviklingsarbeid. Det er utarbeidet nye fag-, tema- og aktivitetsplaner for undervisningen. Det er i tillegg utarbeidet nye maler og rutiner for IOP og rapporteringsarbeid. Det er blitt jobbet med trygt og godt skolemiljø gjennom UDIRs kompetansepakke for trygt og godt skolemiljø.

Deler av utviklingsarbeidet er forankret i Ståstedsanalysen som er et verktøy utviklet av Utdanningsdirektoratet. Dette er gjort i samarbeid med administrativ skoleeier. Hver av arenaene har i tillegg egne kontaktpersoner/ veiledere ved PPT som deltar i blant annet elevsaker og utviklingsarbeid. I denne prosessen er det samtidig utviklet et felles mandat og visjon for Vågen læringscenter. Mandatet kommer i tillegg til den overordnede delen i læreplanverket.

Elevgrunnlag

Inneværende skoleår er det 48 elever som får eller har fått deler av eller hele sin undervisning ved Vågen læringscenter. I løpet av skoleåret har noen elever kommet til, mens andre har blitt tilbakeført til nærskolen.

Vågen Læringscenter Bøtoppen har hatt 33 elever innom i løpet av skoleåret. Noen er tilbakeført til sin opprinnelige klasse og det har på det meste vært 31 elever innom i løpet av en uke.

Vågen Læringscenter Kopervik har hatt 15 fulltidselever innom i løpet av skoleåret 22/23. Noen av disse elevene er tilbakeført til nærskolen sin, eller har fått sitt tilbud ved andre lokasjoner deler av året.

Elevtallet de siste årene har vært relativt stabilt, og slik utsiktene er for neste skoleår vil det fortsette med tilnærmet samme antall. Det er viktig at Vågen læringscenter har kapasitet til å ta imot elever også ved inntak i løpet av skoleåret.

Vågen læringscenter – mandat

Vågen læringscenter er en alternativ opplæringsarena som skal bistå nærskole, eleven og deres foresatte med å skape en god og varig opplærings situasjon, der det er bekymring knyttet til elevens skolefungering, med utgangspunkt i utfordrende adferd, ufrivillig skolefravær psykososiale vansker og/ eller samspillvansker.

Formålet med Vågen læringscenter er å gi de unge et «førerkort» til samfunnet. De skal få kunnskap, erfaringer, mestringsopplevelser og kompetanse, slik at de kan inngå som aktive medspillere i samfunnslivet.

Vågen Læringscenter skal være en trygg arena hvor elevene kan utfordre seg selv, uten frykt for å feile, og hvor elevene gjennom praktiske tilrettelagt arbeid med de ulike fagplaner skal få oppleve positive mestringsopplevelser og økt tro på egne ferdigheter.

Elevene får:

- Muligheten til å endre sin rolle og sine adferdsmønstre ved å begynne på en ny arena med «blanke ark»
- Tett voksenkontakt og støtte, med tydelig vekt på relasjonsbygging
- Gjennom deltakelse i mindre grupper kunne øve på, og styrke sosiale ferdigheter for å bygge tilhørighet og motvirke utenforskap
- Samfunnsorientering – en bredere og mer inngående kjennskap til samfunnets muligheter, forventninger og krav. Dette med grunnlag i at de er i gang med å utvikle en alternativ, negativ identitet, hvor fremtidsperspektivet kan føre til en eller annen form for utenforskap
- Spesielt tilrettelagt undervisningsløp. Det er vår erfaring, at disse unge er lettere å motivere, når undervisningen tar utgangspunkt i konkrete opplevelser og handlinger
- Praksisnære og meningsfulle arbeidsoppgaver som bygger på den enkelte elevs styrker, med målsetting om å avdekke og videreutvikle interesser og muligheter og bygge fremtidstro
- Faste og forpliktende rammer

Vågen Læringscenter – visjon

Vågen læringscenter sin visjon er utarbeidet med bakgrunn i Karmøy kommune sine verdier som er:

ModiG

InkluderendE

ÅpeN

For Vågen læringscenter er dette videre bearbeidet til følgende visjon:

BygGe relasjon

Bygge mEnnesket

Bygge kompetaNse

Kommunalsjefens vurdering

Det har opp gjennom de siste årene vært politisk interesse for utviklingen av de alternative arenaene i Karmøy kommune. I takt med samfunnsutviklingen for øvrig har behovene og kravene til alternative arenaer endret seg. Det har derfor vært nødvendig å evaluere både form og innhold ved Vågen læringscenter.

Kommunalsjefen vurderer at prosessene som har blitt gjennomført den siste tiden gir en utvikling som tar Vågen læringscenter videre i rett retning, og fremover vil være et godt supplement til det ordinære skoletilbudet i Karmøy kommune.

Saksbehandler: Roy André Tørring

Kommunedirektør/rådmann: Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
019/23	Eldrerådet	13.06.2023
	Karmøy ungdomsråd	
022/23	Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	13.06.2023
	Hovedutvalg helse og omsorg	
027/23	Hovedutvalg oppvekst og kultur	14.06.2023
	Hovedutvalg teknisk og miljø	
	Formannskapet	
	Kommunestyret	

Temaplan for frivillighet 2023-2026

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Karmøy kommunestyre vedtar forslag til Temaplan For Frivillighet 2023-2026

Saksutredning

Sammendrag

Frivillig sektor i Karmøy er stor og mangfoldig, og består av et bredt spekter av organisasjoner, ressurser, kompetanser og interesser. Sektoren er ansvarlig for driften av et stort flertall av fritidstilbud i kommunen, samtidig som lag og organisasjoner supplerer det offentlige tjenestetilbudet gjennom bl.a. omsorgstjenester, kompetanseheving, samt vedlikehold og etablering av nye friluftsanlegg. I historisk perspektiv har frivillig sektor stått for mye av utviklingen og innovasjonen i samfunnet, med tiltak og tilbud både innenfor fysisk og psykisk helse. Videre har den senere tid vist at frivilligheten evner å bidra med å løse store samfunnsmessige utfordringer, både under koronapandemien og under den økte flyktingestrømmen fra Ukraina.

I Regional kulturplan for frivillighet 2015-2025 står det: «Frivilligheten lever av lyst og dør av tvang». Frivillige organisasjoner står i dag foran store utfordringer ved å tilpasse seg det moderne samfunnet der innbyggernes tid og økonomi er blitt viktigere enn før. Kommunene spiller en viktig rolle som støttespiller, samarbeidspartner og koordinator for frivilligheten i kommune-Norge. Dette slås også fast i Frivillighetserklæringen fra 2015. Ytterligere avklaring er å finne i Kommuneplanens samfunnsdel 2021-2030, der behovet for økt samhandling med frivilligheten, eller sivilsamfunnet, understrekes. Karmøy kommune ønsker med revisjon av denne planen å ta sin rolle som koordinator, støttespiller og samarbeidspartner et steg videre, og i enda større grad tilrettelegge for samskaping

med frivilligheten, og bidra til å sikre at frivilligheten i Karmøy kan vokse og videreutvikle seg i takt med samfunnsutviklingen.

Bakgrunn for saken

Denne planen er en videreføring og utvikling av arbeidet med å forsterke og systematisere samhandlingen mellom kommunen og frivillige organisasjoner. Videre er hensikten å gi anerkjennelse og legitimitet for innsatsen som frivilligheten i kommunen gjør, gjennom å skape felles forståelse rundt dagens status og legge til rette for forenklede rammer og retningslinjer for samarbeidet.

Planen for frivillighetspolitikk skal støtte opp om mangfoldet og omfanget av aktiviteter som frivilligheten representerer innenfor de fleste samfunnssektorer, og tar sikte på å legge til rette for en mer bærekraftig frivillig sektor og gode forutsigbare vilkår for frivilligheten.

I Kommuneplanens samfunnsdel 2021-2030, er det vedtatt at FNs bærekraftsmål skal være retningsgivende for samfunnsutviklingen i Karmøy. Her er mål nr. 17 – *Samarbeid for å nå målene* helt essensielt, og legger grunnlaget for at Karmøy kommune samskaper for å sikre en bærekraftig og inkluderende kommune. Dette, sammen med øvrige plandokumenter, undersøkelser og kartlegging danner grunnlaget for videre arbeid i denne planen.

Et grunnleggende prinsipp i kommunens frivillighetsarbeid er at det skal være enkelt å være frivillig i Karmøy. Gjennom dette prinsippet skal en bidra til en mer bærekraftig samfunnsutvikling, der fokus på samskaping vil stå sterkt.

Planens oppbygging

Planen er delt opp tematisk, der de ulike temaenes hensikt er å skape forståelse, gi bedre kunnskap om frivilligheten i Karmøy, utdype kommunens rolle og forhold til frivilligheten, samt si noe om samfunnsutviklingen i Karmøy. Basert på dagens status og utfordringsbilde er det utarbeidet en handlingsdel der en legger frem tiltak som skal skape bedre systematikk i kommunens arbeid med frivilligheten og tilrettelegge for økt samarbeid. Dette er en direkte oppfølging av de tiltak som var spesifisert i forrige periodes temaplan, og de erfaringer som er gjort siden sist.

Som en del av forberedelsene til denne planen ble det igangsatt interne og eksterne prosesser, både i kommuneorganisasjonen og med frivilligheten i kommunen. Bakgrunnen for dette arbeidet var et ønske om å øke kunnskapsgrunnlaget knyttet til behov, utfordringer og muligheter:

- Kartlegging av frivillige lag og foreninger i Karmøy

I juni 2021 ble det gjennomført en kartlegging av frivillige lag og organisasjoner i Karmøy kommune. Kartleggingen ble gjennomført av Frivillighet Norge (Rambøll) på vegne av Karmøy kommune. Undersøkelse ble sendt ut til alle registrerte epost-adresser blant frivillige lag og foreninger i kommunen, og med svar fra til sammen 180 respondenter, tilsvarende en svarprosent på 35,5 %.

- Åpent møte med frivillige lag og foreninger

På den årlige «Frivillighetskonferansen» blir det tatt i mot innspill til hvordan samarbeidet mellom frivilligheten og kommunen kan styrkes. Gjennom kafèdialog får representanter fra lag og organisasjoner lufte tanker og idéer knyttet til tiltak for å spille videre på det gode samarbeidet med kommunen. Grunnet pandemi og smittevern har dette vært vanskelig å få gjennomført siste 2 år, men det har uansett vært et vedvarende sterkt fokus på å involvere frivilligheten i relevante prosesser, samarbeidsforum og felles prosjekter.

- Interne prosesser

Alle kommunale etater på tvers av hele organisasjon er viktige når det gjelder samspill og samarbeid med frivillige organisasjoner. Som en del av forberedelsene til denne planen ble temaet frivillighet diskutert på ledelsesnivå i etatene. Deretter ble temaet tatt opp i dialog med representanter og rådgivere fra de ulike etater og avdelinger.

Frivilligheten i Karmøy

I dag er det registrert omkring 430 foreninger i Karmøy i frivillighetsregisteret. I tillegg er en rekke organisasjoner av ulike grunner ikke registrerte der, men er kjent gjennom andre kanaler. Totalt ble invitasjon til deltakelse i kartlegging utsendt til 520 organisasjoner, og en svarprosent på ca. 36 %. Relativt sett en noe lav svarprosent, men gir likevel et riktig bilde i følge Rambøll/Frivillighet Norge.

Frivillige lag og foreninger i Karmøy har en stor bredde av aktiviteter, interesser og satsingsområder:

- ca. 52 % av frivillige lag og foreninger på Karmøy definerer seg som kultur-, rekreasjon- og/eller idrettsorganisasjoner.
- ca. 16 % som tro- og livssynsorganisasjoner.
- ca. 14 % som lokalmiljø- og bostedsforeninger.
- ca. 10 % som politiske-, interesse- og andre organisasjoner.
- ca. 9 % som annet f.eks. helse og sosiale organisasjoner.

De aller fleste foreningene ønsker seg mer samarbeid enn det de har i dag – både med kommunen, næringsliv og med andre foreninger. Av foreningene som svarte på kartleggingen, var det 61 % som har samarbeid med kommunen. Over 2/3 betegner dette samarbeidet som vellykket eller veldig vellykket, og ønsker mer av det.

99 % av de som har samarbeid, og 92 % av de som ikke har sier at de i større grad ønsker kommunen som samarbeidspartner. Tallene for ønsket økt samarbeid mellom organisasjoner og med næringsliv, er tilsvarende noe lavere, men indikerer uansett at flere ser at samarbeid er veien å gå for utvikling av organisasjoner og aktiviteter.

Forslag til handlingsdel

Kommunen spiller en viktig rolle i arbeidet med å få til et vellykket samarbeid med frivillige organisasjoner. Det må derfor sørges for at man i dette arbeidet legger gode og trygge

rammer, tydelig avklarer aktørenes roller og utarbeider retningslinjer for et godt samarbeid der forutsigbarhet og gjensidig respekt er fremhevet.

Ved at en forenkler, samordner og systematiserer arbeidet rettet mot frivillige organisasjoner, kan kommunen tilrettelegge for mer robuste frivillige organisasjoner, noe som også kan føre til økt frivillig innsats. Basert på dagens status i Karmøy kommune, kommunens visjon og fokus på et bedre samarbeid/samhandling med frivillig sektor er det utformet fire overordnede mål:

1. Forenkle kommunikasjonen mellom frivilligheten og kommunen
2. Samordne og systematisere arbeidet rettet mot frivillige organisasjoner
3. Skape forutsigbarhet for kommune og frivillige organisasjoner
4. Legge til rette for økt frivillighet i kommunen

Under hvert mål er det foreslått konkrete tiltak der en forsøker å forenkle, samordne og systematisere arbeidet rettet mot frivillige organisasjoner. Som eksempel kan det trekkes fram at det undersøkes mulighet for opprettelse av Frivillighetsråd:

- Frivillighetsråd

1. Bidra til å koordinere samarbeidet mellom kommune og organisasjoner.
2. Bidra til å øke kunnskapen om frivillighet og organisasjoner i kommunen.
3. Sikre at organisasjoner høres og tas med i kommunale planer og beslutninger.
4. Stimulere til utvikling av nye frivillige tiltak og aktiviteter i kommunen.
5. Bidra til å utarbeide enkelt mandat for rådets arbeid.

Et frivillighetsråd kan være en løsning for å styrke samarbeidet mellom Karmøy kommune og frivilligheten. Dette kan være en form for samarbeidsorgan som kan opprettes på kommunalt nivå, og som består av representanter fra frivillige organisasjoner og kommunen. Formålet med Frivillighetsråd er å legge til rette for et samarbeid mellom frivillige organisasjoner og kommunen, og å sikre at frivillighetens perspektiver og interesser blir ivaretatt i kommunale beslutninger. Et Frivillighetsråd kan ha følgende oppgaver:

- Bidra til å koordinere samarbeidet mellom kommune og organisasjoner.
- Bidra til å øke kunnskapen om frivillighet og organisasjoner i kommunen.
- Sikre at organisasjoner høres og tas med i kommunale planer og beslutninger.
- Stimulere til utvikling av nye frivillige tiltak og aktiviteter i kommunen.
- Bidra til å utarbeide enkelt mandat for rådets arbeid.

For fullstendig oversikt over mål og tiltak henvises det til temaplanen.

Kommunedirektørens konklusjon

Karmøy har en aktiv og bred frivillig sektor som står bak en stor andel av fritidstilbudene for innbyggerne i kommunen. Organisasjonene bidrar til økt inkludering og forebygging av ensomhet, og forskning viser at de som er aktive i organisasjonslivet gjennomgående har bedre helse og uttrykker større tilfredshet med livet.

Kommunen ønsker å ta sin rolle som koordinator, støttespiller og samarbeidspartner på alvor og legge til rette for at frivilligheten i Karmøy kan vokse og videreutvikle seg. Med denne planen søker kommunen å bidra til en videreutvikling av samhandlingen med frivillig sektor, for å sammen møte morgendagens utfordringer.

Basert på et ønske om økt samhandling mellom Karmøy kommune og frivilligheten, og for å sammen skape et bærekraftig samfunn, anbefaler Kommunedirektøren kommunestyret å godkjenne foreliggende forslag til Temaplan For Frivillighet 2023-2026.

Vedlegg:

Temaplan for Frivillighet 2023-2026

Kartlegging av frivillige organisasjoner i Karmøy kommune 2021

Saksbehandler: Elin Davidsen

Kommunedirektør/rådmann: Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
028/23	Hovedutvalg oppvekst og kultur	14.06.2023

Samlesak for referatsaker

Underliggende saker:

004/23, Referatsak - Budsjettoppfølgning drift og investering 1. tertial 2023

005/23, Referatsak -Tilleggsanmodning om bosetting av 65 flyktninger

Saksbehandler: Jan Håvard Frøyland

Kommunedirektør/rådmann: Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
004/23	Hovedutvalg oppvekst og kultur	14.06.2023

Referatsak - Budsjettoppfølging drift og investering 1. tertial 2023

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Forslag til vedtak drift:

1. Karmøy kommunestyre tar vedlagte budsjettoppfølging drift per 1. tertial til orientering.

2. Kommunestyret bevilger 4 000 000 kroner til å dekke økte kostnader til kapitaltilskudd til private barnehager fastsatt i Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager §6.

I bevilgningsoversikt drift etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-4 (1A) gjøres følgende endringer: Ordinært rammetilskudd økes med -4 000 000 kroner.

I sum bevilgninger drift etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-4 (1B) gjøres følgende endringer: Rammen for tjenesteområde 2 Barnehage økes med 4 000 000 kroner.

3. Kommunestyret bevilger 29 000 000 kroner til å dekke økte lønnskostnader i forbindelse med lønnsoppgjøret for 2023 som er kompensert i revidert nasjonalbudsjett gjennom økning i rammetilskuddet fra staten.

I bevilgningsoversikt drift etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-4 (1A) gjøres følgende endringer: Ordinært rammetilskudd økes med -29 000 000 kroner.

I sum bevilgninger drift etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-4 (1B) gjøres følgende endringer: Rammen for tjenesteområde 1 Administrasjon økes med 1 593 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 2 Barnehage økes med 1 652 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 3 Skole økes med 7 949 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 4 Kultur økes med 504 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 5 Idrett økes med 123 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 7 Helse økes med 1 199 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 8 Omsorg økes med 12 306 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 9 Sosial økes med 945 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 10 Barnevern økes med 964 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 11 Forvaltning økes med 405 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 12 Nærmiljø økes med 242 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 13 Bolig økes med 107 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 14 Næring økes med 125 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 15 Samferdsel økes med 215 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 17 Vann, avløp og renovasjon økes med 671 000 kroner.

4. Kommunestyret vedtar følgende endringer knyttet til fordeling av velferdsmidler:

I sum bevilgninger drift etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-4 (1B) gjøres følgende endringer:
Rammen for tjenesteområde 1 Administrasjon reduseres med -521 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 2 Barnehage økes med 41 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 3 Skole økes med 159 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 4 Kultur økes med 4 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 7 Helse økes med 24 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 8 Omsorg økes med 220 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 9 Sosial økes med 32 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 10 Barnevern økes med 12 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 11 Forvaltning økes med 7 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 15 Samferdsel økes med 9 000 kroner.
Rammen for tjenesteområde 17 Vann, avløp og renovasjon økes med 13 000 kroner.

Forslag til vedtak investering:

1. Kommunedirektørens budsjettoppfølging investering per 1. tertial 2023 tas til orientering
2. Kommunestyret godkjenner foreslåtte budsjettendringer i henhold til kolonnen forslag til budsjettendring i bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 første ledd (2A), spesifisering av sum investeringsutgifter i bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 andre ledd (2B)

3. Kommunestyret vedtar følgende endringer knyttet til investeringsprosjekt P802 Lån til Karmsund Lufthavn Invest AS:

I bevilgningsoversikten investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 første ledd (2A) gjøres følgende endringer i 2023:

- Utlån av egne midler reduseres med 10 000 000 kroner
- Overføring fra drift reduseres med 10 000 000 kroner

I bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 andre ledd (2B) gjøres følgende endringer i 2023:

- Budsjett 2023 for P802 Lån til Karmsund Lufthavn Invest AS reduseres med 10 000 000 kroner

I bevilgningsoversikt drift etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-4 (1A) gjøres følgende endringer i 2023:

- Overføring til investering reduseres med 10 000 000

I sum bevilgninger drift etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-4 (1B) gjøres følgende endringer i 2023:

- Tjenesteområde næring økes med 10 000 000 kroner

4. Kommunestyret godkjenner revidert låneopptak for 2023, som følge av endringer i forbindelse med budsjettoppfølging investering 1. tertial 2023.

Låneopptak 2023	
Til finansiering av startlån	80 000 000
Til finansiering av øvrige investeringer	327 388 000
- herav selkstinvesteringer	327 388 000
Sum låneopptak	407 388 000

Saksutredning

Saksutredning drift

Basert på budsjettoppfølging drift per 1. tertial, er det en negativ prognose for driftsbudsjettet på minus 64,8 mill. kroner. Med denne prognosen og før endringer i avsetning/bruk av fond, vil kommunen kunne få et negativt netto resultat på -1,0 % for 2023. Det anbefales at vedlegg til saken leses på web:

https://pub.framsikt.net/2023/karmøy/mr-202304-tertrialrapport_drift_og_investeringer/

Totaloversikt økonomi drift

Beløp i 1000

	Budsjett hiå.	Regnskap hiå.	Avvik hiå.	Budsjett 2023	Prognose inkl. tiltak	Avvik etter tiltak
Sentrale inntekter	-934 097	-975 572	41 475	-2 853 000	-2 900 900	47 900
Netto finansutgifter og inntekter	15 047	8 616	6 431	6 300	-26 100	32 400
Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner	-479	0	-479	33 057	33 057	0
Til disposisjon	-919 530	-966 957	47 427	-2 813 643	-2 893 943	80 300
Administrasjon	81 396	93 763	-12 367	195 400	193 274	2 126
Barnehage	203 403	216 107	-12 704	444 297	485 478	-41 181
Skole	249 695	223 512	26 182	746 366	746 915	-549
Kultur	22 173	20 457	1 717	65 771	66 375	-604
Idrett	9 821	10 451	-630	31 846	29 669	2 177
Livssyn	9 662	14 123	-4 461	28 986	28 988	-2
Helse	50 585	53 671	-3 086	153 512	163 711	-10 199
Omsorg	391 189	436 036	-44 848	1 087 623	1 172 109	-84 486
Sosial	47 135	55 127	-7 992	135 771	138 916	-3 145
Barnevern	43 031	40 371	2 659	123 626	125 098	-1 472
Forvaltning	4 409	3 877	532	11 891	14 295	-2 404
Nærmiljø	10 202	8 649	1 553	31 270	31 333	-63
Bolig	-74	-710	636	7 069	11 675	-4 606
Næring	10 546	11 040	-494	26 610	25 421	1 189
Samferdsel	13 137	12 467	670	49 241	49 756	-515
Brann og ulykkesvern	37 748	37 453	295	48 881	49 381	-500
VAR	-33 180	-58 908	25 728	-54 925	-54 146	-779
Økonomi	4 187	-11 580	15 767	-319 592	-319 477	-115
Sum disponering	1 155 064	1 165 905	-10 842	2 813 643	2 958 771	-145 128
Merforbruk -/mindreforbruk +	235 534	198 948	36 585	0	64 828	-64 828

Oppjustert skatteanslag i revidert nasjonalbudsjett

Etter behandling av revidert nasjonalbudsjett (RNB) i stortinget anslås Karmøy kommune sine frie inntekter til å bli 43 mill. kroner høyere enn budsjettet. I prognosen er dette fordelt med en økning i skatteinntekter på 10 mill. kroner og 33 mill. kroner i økte rammeinntekter fra staten. Dette er til dekning av økt lønns- og prisvekst utover det som ble lagt til grunn i statsbudsjettet.

Forventet negativt avvik i tjenesteproduksjonen

For tjenesteproduksjonen viser prognosen et negativt avvik på -145 mill. kroner. Dette er en forverring av prognose på 29 mill. kroner i forhold til rapportering per februar. Hovedårsaken til økningen er lønnsoppgjøret som nå er ferdig forhandlet sentralt med en ramme for årslønnsveksten på 5,4 % som er 1,2 %-poeng høyere enn lagt til grunn i budsjettet. De største utfordringene ligger innen tjenesteområdene barnehage, helse og omsorg. Det som drar kostnadene ned sammenlignet med budsjettet er energikostnadene.

Hovedpunktene i tjenesteproduksjonen er som følger:

- Utfordringene innen barnehage er de samme som i fjor, men i større omfang med en negativ prognose på -41,2 mill. kroner. Det er vesentlig flere barn i barnehagene enn forutsatt, og det forventes av den grunn et merforbruk på -29,4 mill. kroner. Antall barn som har særskilte behov er på nivå med fjoråret, og det forventes et negativt avvik på -5,9 mill. kroner. Merkostnader knyttet til barn med barnehageplass i annen kommune enn bostedskommune estimeres til 6,0 mill. kroner.
- En krevende rekrutteringssituasjonen av leger inne tjenesteområdet helse, fører til økt bruk av innleide vikarer. Samlet viser prognosen for tjenesteområdet et merforbruk på -10,2 mill. kroner.
- Fortsatt sterk vekst i vedtak om brukerstyrt personlig assistanse (BPA), økt bruk av overtid og bruk av flere vakt-timer enn budsjettrammen gir, bidrar til en negativ prognose innen tjenesteområdet omsorg på -84,5 mill. kroner.
- På andre områder er avvikene mindre eller positive. Både sosial, forvaltning og bolig viser negative årsprognoser på over -2 mill. kroner.
- Det som drar mest i positiv retning på tjenesteområdene er lavere energipris enn budsjettert. Totalt viser den foreløpige prognosen for energikostnadene et positivt avvik på 21,7 mill. kroner.

Hovedbildet er likevel at de tidlige signalene om et betydelig kostnadspress på flere områder i tjenesteproduksjonen opprettholdes og forsterkes for noen.

Forslag til budsjettendringer innen Barnehage - kapital tilskudd

Det ble lagt til grunn i vedtatt budsjett 2023 for tjenesteområdet 02 Barnehage at satser for kapitaltilskudd til private barnehager skulle være uendret fra 2022 til 2023. I forskrift og tildeling av tilskudd ble satsene imidlertid økt fra og med 01.01.23. For karmøybarnehagene førte dette i all hovedsak til endring i tilskudd fra kr 9 400 pr heltidsplass til kr 11 800 pr heltidsplass, ref. Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager § 6. Opptaket av barn 15.12.2022 viser at det er 1 774 heltidsplasser i private barnehager våren 2023. Ifølge prognosene for barnetallet høsten 2023 er det 1.655 heltidsplasser i private barnehager. Med endringene i vedtatt statsbudsjett, gir det en kostnad ut over det som er lagt til grunn i budsjettet for kommunen på 4,0 mill. kroner. Kommunedirektøren foreslår derfor å øke rammen på tjenesteområdet 02 Barnehage med 4,0 mill. kroner, som finansieres gjennom økte rammeinntekter foreslått i revidert nasjonalbudsjett.

Forslag til budsjettendringer for dekning av høyere lønnsoppgjør

I tariffforhandlingene om regulering 2. avtaleår, mellomoppgjøret, kom KS og forhandlings sammenslutningene LO Kommune, Unio, YS Kommune og Akademikerne kommune til enighet 29. april 2023. KS og alle arbeidstakerorganisasjonene i de fire forhandlings sammenslutningene har godkjent resultatet. Lønnsendringene er iverksatt fra lønnsutbetalingen i mai for alle arbeidstakere i Hovedtariffavtalen (HTA) kapittel 4. Resultatet har en fastsatt ramme på 5,4 prosent. Dette er 1,2 prosent over den budsjetterte årslønnsveksten. Kommunedirektøren foreslår derfor å øke rammen som er avsatt til lønnsoppgjøret med 29,0 mill. kroner. Dette finansieres med økte rammeinntekter som er foreslått i revidert nasjonalbudsjett. I budsjettvedtaket for 2023 har kommunedirektøren fått fullmakt til å foreta budsjettreguleringer innenfor det som er avsatt til lønnsvekst i forbindelse med lønnsoppgjøret. Dette gjelder fordeling av midlene til tjenesteområdene i etterkant av lønnsforhandlingene.

Forslag til budsjettendringer fordeling av velferdsmidler

I opprinnelig budsjett 2023 er velferdsmidlene budsjettert som en felles pott under tjenesteområdet Administrasjon. Kommunedirektøren foreslår å dele dette ut til de ulike tjenesteområdene med årsverk som fordelingsnøkkel.

Kommunedirektørens konklusjon

Rapporteringen per 1. tertial bekrefter utviklingen fra rapporteringen per februar om et kostnadsnivå enn hva budsjettet gir rom for. Selv med økte anslag for skatt- og rammeinntekter i RNB og positive avvik på netto finansposter, er det ikke nok til å dekke opp for et betydelig kostnadspress på flere områder i tjenesteproduksjonen. Dette tyder på at kommunen vil få et lavere resultat enn budsjettert hvis ikke den nasjonale skatteinngangen blir vesentlig bedre enn lagt til grunn i revidert nasjonalbudsjett. Kommunedirektøren vil vurdere frysing av budsjettposter og ledige stillingshjemler ved behov, jf. fullmakt i budsjettvedtakets punkt 10. Det arbeides videre med å tilpasse utgiftsnivået og utrede tiltak for å holde vedtatte rammer i årsbudsjettet og videre i økonomiplanen.

Saksutredning investering

Kommunedirektøren viser til vedtatt økonomireglement investering, hvor det fremkommer at det skal rapporteres på investeringene til formannskap og kommunestyret tertialvis (1, 2, og 3 tertial). Rapporteringen skal fokusere på vesentlig styringsinformasjon som fremdrift, økonomi, kvalitet og risiko.

I tertialrapporten foreslår kommunedirektøren endringer i forhold til årets budsjett eller i forhold til prosjektets totale budsjetttramme. Det skilles mellom årsavhengige budsjettjusteringer og budsjettjusteringer knyttet til prosjektets vedtatte totalramme. Årsavhengige budsjettjusteringer er i hovedsak en teknisk øvelse for å ivareta krav til et realistisk årsbudsjett og er knyttet til periodisering av budsjettet innenfor prosjektets vedtatte totale budsjetttramme. Vesentlige endringer knyttet til prosjektets totale budsjetttramme fremmes som egne budsjettsaker uavhengig av tertialrapporteringen. Mindre, mer tekniske endringer av total budsjetttramme kan foreslås i forbindelse med tertialrapporteringen.

Hovedbildet knyttet til kommunens investeringsportefølje per 1. tertial 2023

Kommunen har per 1. tertial 2023 i overkant av 80 aktive investeringsprosjekt, med et samlet årsbudsjett (sum investeringsutgifter) på over 990 mill. kroner. Per 1. tertial ligger påløpte investeringsutgifter på 184 mill. kroner. Per 1. tertial 2022 var realisert investeringsnivå i kommunen på 164 mill. kroner.

Realisert investeringsnivå så langt i 2023 er litt over nivået i fjor, men betydelig høyere enn årene før. Dette skyldes at flere av de store prosjektene i porteføljen nå er i gjennomføringsfasen. Dette gjelder blant annet MO-senter og administrasjonslokaler og at det i tillegg er i 2023 god fremdrift på flere av underprosjektene knyttet til hovedplan vann og hovedplan avløp. Investeringsbudsjett 2023 består av opprinnelig budsjett 2023, samt ubrukte budsjettmidler fra 2022 som er rebudsjettert i 2023.

Årsavhengig budsjettjustering

Budsjettert investeringsnivå har vært stigende de siste årene. Gjennomføringsevnen har i samme periode ikke vært like høy som gjennomføringsviljen. Dette har medført et budsjettmessig etterslep, som igjen medfører et betydelig investeringsbudsjett inneværende år. Realisert investeringsnivå de siste årene har ligget på i underkant av 500 mill. kroner, mens det i 2022 var rekordhøyt på over 630 mill. kroner. Tross god gjennomføring så langt i 2023 er det dessverre ikke realistisk at all planlagt aktivitet i år lar seg realisere. Basert på oppdaterte prognoser i forhold til fremdrift og periodisering av budsjett foreslår kommunedirektøren en årsavhengig budsjettjustering på 326,7 mill. kroner. Foreslått budsjettjustering er kommentert per prosjekt i prosjektrapporten «Status investeringer». Årsakene til at budsjettmessig fremdrift ikke blir som planlagt og budsjettert er mange. Noen prosjekt har forsinket fremdrift og ferdigstillelse i forhold til tidligere plan, og avsatte budsjettmidler må flyttes ut av den grunn. Andre prosjekt opprettholder planlagt ferdigstillelse mens periodisering av budsjettet viser seg å avvike fra oppdatert betalingsplan. Prosjekt hvor det skal erverves grunn trekker ofte ut i tid fordi forhandlingsperioden blir lengre enn håpet på. Komplekse prosjekt har gjerne en lang avklaringsprosess før selve planleggingen av bygging kan tas tak i. I tillegg er det en knapphet i forhold til interne ressurser på flere fagfelt. I tider med høykonjunktur er det vanskeligere for kommunen å rekruttere og beholde kvalifisert arbeidskraft.

Prosjekt som avsluttes

Budsjettmessig endring knyttet til mer- og mindreforbruk ved avslutning av prosjektene ivaretas i kommunedirektørens samlede forslag til budsjettjustering. Prosjektene avsluttes med et samlet mindreforbruk på 86 915 kroner.

Investeringsprosjekt som avsluttes	Total budsjetttramme	Akkumulert regnskap	Budsjett 2022	Regnskap 2022	Budsjettavvik
Kjøp av eiendom	8 300 000	8 213 085 kr	8 099 000 kr	8 012 500 kr	86 915 kr
				Sum budsjettavvik	86 915 kr

Diverse

Oppgradering dagsenter Skudeneshavn

Det utarbeides nå et forprosjekt i samspill med arkitekt for utvidelse og rehabilitering av eksisterende dagsenter i Skudeneshavn. I tillegg til dagsenter tar også prosjektet høyde for å realisere to nye heldøgn omsorgsboliger i samme bygg. Karmøy kommune har dialog med Husbanken for tilskudd til både utvidelsen av dagsenteret og heldøgn omsorgsboliger. Husbanken er positiv til valgte løsninger, men kan ikke gi tilsagn på investeringstilskudd nå grunnet manglende bevilgning hos Husbanken. Så fort Husbanken får bevilget nye midler til formålet vil prosjektet søke tilsagn om investeringstilskudd og prosjektet kan forhåpentligvis realiseres innenfor gitte rammer. Første mulighet for Husbanken å få tilført nye midler til formålet er i forbindelse med revidert statsbudsjett som legges frem i mai. Det er etter tilbakemelding fra Husbanken sannsynlig at prosjektet kan motta investeringstilskudd på 4,6 mill. kroner. Avsatte budsjettmidler til oppgradering og bygging av to omsorgsboliger er på 7,3 mill. kroner. Dette gir prosjektet en brutto budsjetttramme på 11,9 mill. kroner og en netto budsjetttramme på 7,3 mill. kroner.

Driftskonsekvensen er under kartlegging og vil innarbeides i forbindelse med rullering av budsjett 2024-2027. Identifiserte faktorer så langt gjelder leieinntekter knyttet til boligene fratrukket beregnede driftsutgifter og økt renhold på dagsenteret som resultat av økt areal.

Trafikksikkerhetsplan

I 2023 planlegges det at prosjektene sykkelvei med fortau Åsebøen - Stangeland og fortau/utbedring av kryss ved Grindhaug skole gjennomføres. 10 mill. kroner av budsjetttrammen er "øremerket" gang- og sykkelveg i Syrevegen i Skudeneshavn. Fremdriften i dette prosjektet er uavklart. Budsjettmidlene trekkes derfor ut fra 2023 og innarbeides i forbindelse med rullering av investeringsbudsjett 2024-2033.

Lån til Karmsund Lufthavn Invest AS

Revisor har poengtert at utlån til Karmsund Lufthavn Invest AS er å regne som næringslån. Derfor må midlene på P802 overføres til drift.

Låneopptak 2023

Med bakgrunn i oppdaterte prognoser per 1. tertial 2022 foreslår kommunedirektøren budsjettendringer knyttet til investeringsutgifter på 326 700 000 kroner.

Foreslåtte budsjettendringer medfører et redusert finansieringsbehov i 2023. Bruk av lån reduseres med 185 914 000 kroner, bruk av ubundet investeringsfond reduseres og med 97 769 900.

Låneopptak for 2023 blir da:

Låneopptak 2023	
Til finansiering av startlån	80 000 000 kroner
Til finansiering av øvrige investeringer	327 388 000 kroner
- herav til selvkostinvesteringer	327 388 000 kroner
Sum låneopptak	407 388 000 kroner

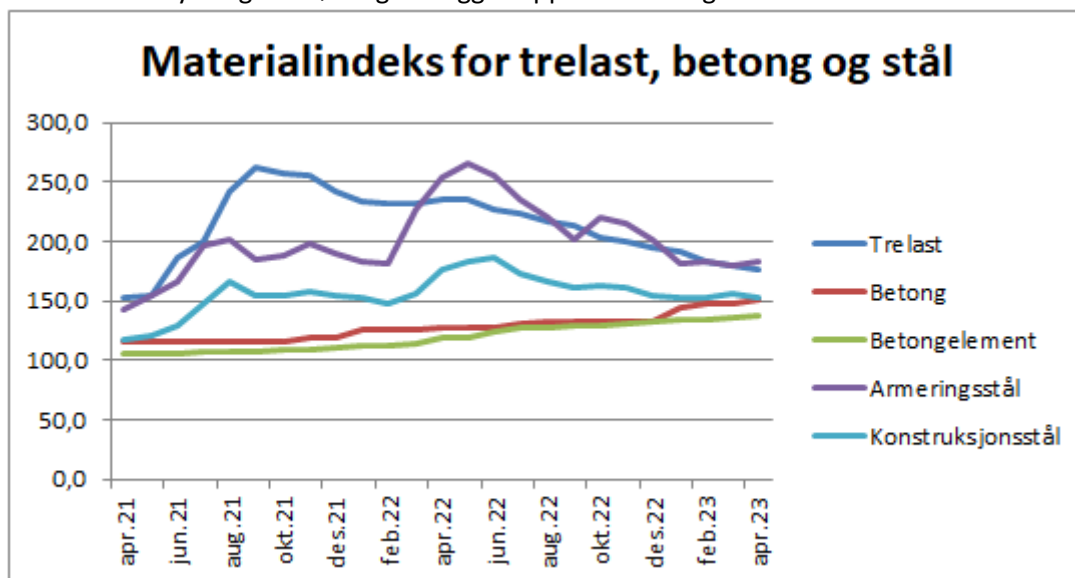
Sterk prisvekst og lange leveringstider

Den faktiske prisveksten de siste årene har vært høyere enn der som før har vært normalt grunnet stor uro globalt. Dette medfører økt risiko for at flere av kommunens investeringsprosjekt er underfinansiert. Kostnadsreducerende tiltak i forhold til omfang, innhold, materialvalg og liknende må vurderes for det enkelte prosjekt. I tillegg er det lange leveringstider på flere typer varer, som kan medføre forsinket fremdrift i pågående prosjekt.

Innsatsfaktorer som hyppig brukes i kommunens investeringer er trelast, betong, armeringsstål og konstruksjonsstål. I henhold til grafen under viser indeksprisutvikling for perioden april 2021 – april 2023 for disse byggematerialer en veldig volatil prisvekst.

Flere av kommunens pågående investeringsprosjekt har helt eller delvis inngått fastpriskontrakt med entreprenør. Med så sterk variasjon i prisutvikling og usikre tider som nå vil det kunne bli

vanskeligere å enes om fastpriskontrakter. Det vil derfor være naturlig at det for kommunens kommende utlysninger i større grad legges opp til indeksregulerte kontrakter.

Grunnlagsdataene er hentet fra Statistisk Sentralbyrås statistikkbank (08657 – Byggekostnadsindeks for boliger) Materialindeks for trelast, betong og stål (2015=100), etter statistikkvariabel, materialtype og måned.

Byggekostnadsindeks for veganlegg viser også en historisk prisøkning. Materialkostnadene gikk opp med 26,3 % fra 2021 til 2022, og ytterligere 7,5% fra 2022 til 2023. Denne prisveksten har stor påvirkning på mange av kommunens investeringsprosjekt. Spesielt gjelder dette prosjekter innenfor veg, vann og avløp. Vesentlige endringer knyttet til prosjektets totale budsjetttramme fremmes som egne budsjettsaker, eller i forbindelse med neste års handlingsprogram.

Vedlegg:

Budsjettoppfølging 1. tertial 2023 vedlegg

Saksbehandler: Dan Jørgen Eide

Kommunedirektør/rådmann: Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
005/23	Hovedutvalg oppvekst og kultur	14.06.2023
	Hovedutvalg helse og omsorg	

Referatsak -Tilleggsanmodning om bosetting av 65 flyktninger

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Karmøy kommune tar imot ytterligere 65 flyktninger i 2023. Samlet antall blir da 345 flyktninger. Dette er i tråd med sentrale myndigheter sin anmodning.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) har anmodet Karmøy kommune om å bosette 280 flyktninger i 2023, noe kommunestyret også har vedtatt i sak 135/22. Med bakgrunn i krigen i Ukraina er det forventet fortsatt svært høye ankomster av flyktninger. På samme tid skal det også bosettes flyktninger fra andre konfliktområder i verden. Prognosene for ankomster til landet er nå justert og kommunene er anmodet om økt bosetting. Til sammen 38 000 og dermed 7 000 flere enn de 31 000 plassene som allerede er vedtatt av kommunene.

Karmøy har over mange år tatt imot det antall flyktninger IMDi har anmodet om og er en stabil bosettingskommune. Etter forrige flyktningkrise 2015-2016 avtok bosettingsbehovet. 2022 var preget av krigen i Ukraina, og etter anmodning fra myndighetene ble 232 flyktninger bosatt. Se oversikt under. Av flyktningene kommunen bosatte i 2022 hadde omtrent 90% kollektiv beskyttelse som fordrevne fra Ukraina. Med bakgrunn i usikkerhet rundt situasjonen i Ukraina og at flyktningene innvilges midlertidig kollektiv beskyttelse med varighet på et år, er det imidlertid usikkert om flyktningene vil bli boende i Norge over tid.

Så langt i 2023 har Karmøy kommune bosatt den forventede andelen av flyktninger. De aller fleste fra Ukraina, men kommunen bosetter også i år overføringsflyktninger fra andre konfliktområder som Syria, Eritrea. De høye bosettingstallene i 2022 og 2023 påvirker arbeidsmengden i en rekke kommunale tjenester.

Årstall	Anmodning	Vedtak	Faktisk bosetting
2019	30	30	30
2020	30	30	11
2021	40	40	38
2022	250	294	232
2023, per 31.05.23	280	280	128

Familiegjenforeninger og tilflyttinger kommer i tillegg til bosettingstallet.

Saks- og faktaopplysninger

For å gi forsvarlige tjenester til et stort antall flyktninger og å kunne samhandle med frivilligheten trengs robuste tjenester og organisering. Flere faste ansatte gir langsiktige utgifter, mens inntektene er midlertidige. På den andre side er det lite trolig at kommunen samlet sett vil ha overtall av sosialarbeidere, helsearbeidere og pedagogisk personell når behovet for tjenester til flyktninger blir mindre en gang i fremtiden.

Saksutredninger bygger på den som lå til grunn for kommunestyrevedtak januar 2023, og gir oppdaterte opplysninger på de mest sentrale elementene i bosettings- og integreringsarbeidet, før den avsluttes med kommunedirektøren sin konklusjon. Den er avgrenset til å omhandle avtalt bosatte flyktninger i femårsperioden. De som har vært bosatt lenger, familieegjenforente og de som oppholder seg i kommunen midlertidig i påvente av bosetting er ikke spesifikt omtalt.

Økonomi

Karmøy planlegger og dimensjonerer tjenestetilbudet etter vedtak om bosetting. Tjenestene finansieres gjennom faktisk bosetting.

Da de fleste utgifter knyttet til bosetting er lønn til de som skal yte tjenester, er det likevel en utfordring når bosettingstallet varierer.

Kommunen er anmodet om å øke bosettingen med 65 personer, dette fra et allerede rekordhøyt antall. Tjenestene vil allerede ved oppskalering planlegge hvordan nedtrekk kan gjennomføres for å sikre at bosettingsbudsjettet også er i balanse når bosettingstallet blir lavere.

KS Beregningsutvalg har som oppgave å komme frem til reelle kostnader ved bosetting av flyktninger, og regjeringen legger i praksis dette til grunn ved beregning av integreringstilskudd i statsbudsjettet. Beregningsutvalgets rapporter viser at kommunene i 2022 i liket med tidligere år fikk dekning av de gjennomsnittlige utgiftene til bosetting og integrering de første fem årene. Tilskuddet til norskopplæring for voksne innvandrere dekker ikke utgiftene like godt. I Regjeringens forslag til revidert statsbudsjett ligger det inne økt tilskudd til språkopplæring og 50 000kr ekstra per bosatte over opprinnelig anmodningstall. For Karmøy sitt tilfelle vil en da få et høyere tilskudd for flyktning nummer 281 til 345. Den største økonomiske risikoen ligger dermed i om tjenestene oppskales til å ta imot 345 flyktninger og det faktisk kommer et lavere antall.

På den andre side vil helårsvirkningen av en oppskalering i 2023 nå være lav. Det er sannsynlig at en i 2024 får en høy anmodning og tjenestene likevel skal oppskaleres.

Flyktninger som får oppholdstillatelse på grunnlag av kollektiv beskyttelse har rett, men ikke plikt til introduksjonsprogram og opplæring i norsk, definert i midlertidig regler i Integreringsloven. Personer som har fullført videregåendeopplæring og/eller høyere utdanning skal ha mål om høyere utdanning eller arbeid og har rett til 6 måneder med introduksjonsprogram, med muligheter for forlengelse inntil 6 måneder. En forutsetning for forlengelse er at sluttmålet for deltakerens program kan oppnås innenfor perioden med forlengelse. Deltakelse i praksis er et viktig tiltak for integrering og praktisering av språk. Vi vil derfor øke fokus på arbeidsrettet bistand i introduksjonsprogrammet og ved behov etter avslutning av programmet.

Ved vedtak om høyere bosetting etter anmodning justeres den vedtatte rammen tilsvarende. Bosettingsområdet blir svært stort økonomisk og det kan komme inn noen nye ansvarsområder. Da vil litt av bufferen brukt til det.

Grunntilskudd voksenopplæring:

- 217 000 kr (kommuner med 1-3 personer i målgruppen)
- 643 900 kr (kommuner med 4-150 personer i målgruppen)

Tilskudd til personer med nedsatt funksjonsevne eller atferdsvansker:

- Tilskudd 1: kr. 196 400 (engangstilskudd)
- Tilskudd 2: kr. 1 520 000 (kan utbetales inntil 5 år)

Ekstra tilskudd for personer over 60 år:

· 176 000 per person

Anmodningen om å bosette 345 personer i 2023 betyr 660 flyktninger i Karmøy i slutten av 2023, hvor de fleste i år 1 og 2. Dette gir mer statlige tilskudd. Disse planlegges å fordeles på samme måte som de seneste årene slik at bosetting hverken er en inntekt eller utgift for kommunen.

Hvor flyktningene kommer fra og deres behov

Per 31.05.23 er det flyktninger med kollektiv beskyttelse fra Ukraina som står for den største andelen av bosettingen i Karmøy kommune og det forventes at det samme vil gjelde for resten av året. I tillegg har kommunen i 2023 bosatt flyktninger fra Syria og Eritrea.

Det er store variasjoner i behovene til flyktningene som bosettes. Noen har behov for mye oppfølging rundt tema som boevne, økonomistyring og foreldreveiledning, mens andre greier seg med lite offentlig hjelp. Noen har hatt lav- og middels inntekt etter ukrainsk standard, mens andre er rike. Sammenlignet med andre flyktninggrupper har mange høy utdanning på universitetsnivå, men færre har praktisert yrket i hjemlandet. Det kan ha med at utdanning er lett tilgjengelig og gratis, hvor det derimot er mindre aktuelle stillinger. Sentrale myndigheter har blitt overrasket over hvor få som snakker engelsk, og enda færre som kan bruke språket funksjonelt. Til forskjell fra andre flyktninger har flere egne nettverk i kommunen og lokalt på stedet de er bosatt. De har ressursene som skal til for å oppsøke og ta i bruk de tjenestene de har behov for. Samlet innebærer dette at ukrainske flyktninger har et annet behov for bistand og tjenestene blir belastet på en annen måte enn det vi ofte ser blant overføringsflyktninger.

Den seneste tiden har den enkelte ukrainske flyktninger sitt behov for offentlig hjelp økt. De som kommer nå har ikke et eksisterende nettverk på Karmøy i like stor grad, bosettingen skjer mer spredt i hele kommunen og de har levd i krig og usikkerhet lenger.

Det er felles inntrykk blant de kommunale tjenestene om at det er en økende andel av flyktninger som bosettes med helseproblematikk så langt i 2023 sammenlignet med 2022. Det gjelder utfordringer knyttet til psykisk helse, men også andre alvorlige helsetilstander som krever behandling i spesialisthelsetjenesten og medfødte tilstander som krever omfattende helse- og omsorgstjenester.

Samskaping

Karmøy kommune har en operativ arbeidsgruppe representert av ledere på sentrale tjenesteområder som frivillighet, helse, oppvekst og NAV. Denne møtes jevnlig for å avklare samhandling på aktuelle områder og strategisk planlegging. Det er NAV som leder denne gruppen.

Frivilligheten

Økt tilstrømning av flyktninger siden mars 2022 har gjort det nødvendig å koordinere også den frivillige innsatsen i integreringsarbeidet. Dette for å sikre at arbeidet er så forutsigbart og oversiktlig som mulig. Det er derfor opprettet en «ressursgruppe for frivillige», med medlemmer fra frivilligsentralene og flere av organisasjonene, og ledes av kommunens frivillighetskoordinator. I tillegg til å sikre god samhandling, er gruppen også et ledd i informasjonsflyt til flyktningene.

Større omfang av aktiviteter, arrangementer og bistand fra lag og organisasjoner gir også økte kostnader for ordinære tilbud i lag og foreninger. Det meldes om økt tilstrømning til hjelpeorganisasjoner som tilbyr matutdeling, og at denne økningen i stor grad dreier seg om ukrainske flyktninger. Disse organisasjonene har en bekymring for at dette kan medføre en fortrengning av andre sårbare grupper.

Det er opprettet nye statlige tilskuddsordninger for integrering i lokalsamfunn og fritidsaktiviteter, spesielt for barn og unge. Flere bosatte flyktninger vil gjøre det nødvendig å styrke og videreføre

støtteordninger for lag og organisasjoner, og gjerne også lokalt gjennom kommunale midler. Karmøy kommune utsteder såkalte aktivitetskort for kommunale tilbud (kino, svømming etc.), og dekker også kontingent i fritidstilbud. Økt bruk av disse ordningene gir nødvendigvis økt press på rammen for disse ordningene. Det er søkt Bufdir om midler til en utvidelse av rammen for denne ordningen.

Kommunale tjenester

Bolig

Flyktninger har i all hovedsak blitt bosatt i det private leiemarkedet. Når et stort antall personer skal bosettes medfører det et stort press på å fremskaffe tilstrekkelig antall boliger.

Tilgangen på private utleieboliger til flyktninger har vært god. Huseiere melder fra til kommunen at de har husvære til utleie. Integreringstjenesten har til enhver tid rundt 10-15 boliger på framleie i påvente av at flyktningene ankommer. Dette gir en kostnad på kr 130 000 – 150 000 per måned. Derimot fører dette til lite boliger til utleie på det åpne markedet (15 stk per 04.06) og en betydelig økning i pris. Dette gir negative konsekvenser for andre sårbare grupper og øker kommunens utgifter. Blant annet ved at kommunen dekker husleie for de med sosialhjelp som hovedinntektskilde.

Det gjøres ulike grep for å motvirke de negative konsekvensene et høyt antall nye leietakere har på markedet. Blant annet har kommunestyre fattet vedtak om innkjøp av boliger til flyktninger. Videre gjør regjeringen midlertidige endringer i husleieloven for å inngå tidsbestemte leiekontrakter med minstetid på ett år ved utleie av fritidsboliger via Husbanken og støtte til innkjøp av kommunale utleieboliger og ombygging.

Det er liten eller ingen tilgang på kommunale utleieboliger.

Familietjenester

Barnevern

Barneverntjenesten har et ansvar for barn som oppholder seg i kommunen. Familier kan søke om hjelp eller det kan sendes bekymringsmelding med eller uten samtykke under visse vilkår. Det har ikke vært en særlig økning i henvendelser knyttet til flyktninger det siste året. Sakene som har kommet inn har en håndtert innenfor den økonomiske og personalmessige rammen.

Etter bosetting i kommune kan ta tid før eventuelle vansker oppstår/oppdages, og en kan ikke se bort fra at det vil komme en økning henvendelser grunnet økt bosetting av flyktninger. Eksempel på aktuelle tjenester fra barneverntjenesten er foreldreveiledning.

Krisesenter

Krisesenterloven skal sikre at det gis et godt og helhetlig krisesentertilbud til kvinner, menn og barn som er utsatt for vold eller trusler i nære relasjoner i den enkelte kommune. Karmøy kommune har interkommunalt krisesentertilbud.

De opplever økt pågang. Det tar oftest noe tid etter mottak før evt. vansker forstås/oppdages. Krig og flukt øker press på familier og risiko for vold i nære relasjoner kan øke. På den andre side er det er mindretall som kommer til kommunen som par. Krisesenteret melder en generell økende utfordring med reetablering i kommunen etter opphold grunnet mangel på boliger.

Helse- og omsorgstjenester

Helsesykepleier

Kapasiteten i 2023 vil økes på områder som helsekartlegging/turberkulosescreeing, kontorfaglige ressurser og transport. Det vil også ses på tiltak som kan effektivisere våre ressurser med tanke på egen lab/bruke lab på Bygnes legesenter, slik at vi reduserer logistikk med transport.

Da flyktningstrømmen fra Ukraina ble varslet startet straks arbeidet med å øke bemanningen. Parallelt med dette var Koronateam i ferd med å bemanne ned. Sykepleierne som tidligere jobbet med koronaarbeid ble rekruttert og opplært til å jobbe med helse flyktning. Koronaarbeidet sine lokaler ble bygget om og satt i stand til å fungere som helsestasjon for flyktninger med flere og bedre lydisolerte kontorer. Dette bygget har nå kapasitet på 3-4 undersøkelsesrom. Leieavtalen gjelder ut 2023, med mulighet for forlengelse ut 2024.

Overføringsflyktningene er nå en del av helse flyktning på Koronasenteret. Per nå jobber 2.5 årsverk helsesykepleier med overføringsflyktninger, flyktninger fra Ukraina og all tuberkulosescreening. Dersom man isolert ser på sykepleieroppgavene, er det kapasitet til å ta imot flere flyktninger. En har også pensjonerte helsesykepleiere/sykepleiere som kan benyttes ved behov. Om mange flyktninger kommer på en gang og de ikke har vært på mottak er det først og fremst tuberkulosescreening som en lovpålagt tjeneste med frist som krever mest ressurser. Det vil derfor være viktig å ha ekstra tilgjengelige ressurser som kan bistå med akkurat dette.

Det er flere grunner til at flyktninger ikke følger opp helseavtaler/behandlingen sin selv. Dette blir svært viktig å finne gode løsninger på transport dersom vi skal fortsette å ta imot et større antall flyktninger. Per nå brukes sykepleierressurs på transportorganisering og transport.

Fastlege

Kommunen jobber aktivt med tiltak for å sikre fastlegetjenesten. Per nå har ikke alle innbyggere i Karmøy en fastlege. Dette byr på utfordringer når en tok imot 190 ekstra innbygger på seks måneder i 2022. Helsemyndighetene gjorde noen aktive grep for å minske belastningen på fastlegene, eksempelvis kunne helsesykepleier eller sykepleier gjennomføre helseundersøkelse og sende videre de som hadde behov for legetilsyn.

Smittevernlege henvendte seg i mars 2022 til alle fastlegene i Karmøy og ba om velvilje i form av å ta imot inntil 10 flyktninger på toppen av sin liste (utenfor Helfo) fram til de fikk annet ordinært fastlegetilbud. Over 20 fastleger sa ja og dette har gjort at Karmøy fram til nå har vært i en særstilling når det gjelder legetjeneste til de Ukrainske flyktningene.

Ekstraplassene er nå fylt opp. De ukrainske flyktningene som kommer nå, har ikke fastlegetilbud med det første. Det løses ved godvilje hos enkelte leger og ved daglegevakt, men daglegevakt er ikke rigget for prøver som krever oppfølging, kun akutte henvendelser. Kommunen har plikt til å tilby helsetjenester til de som oppholder seg i kommunen og daglegevakt har en viktig midlertidig funksjon i så måte. Det jobbes nå med å rigge til lab funksjon, enten på vår lokasjon eller i samarbeid med kommunalt legesenter på Bygnes.

Når kommunen skal ta imot 350 flyktninger dette året blir det til sammen med alle som har kommet i 2022 et betraktelig antall nye listepasienter i Karmøy kommune, og opp mot 500 nye innbyggere i en allerede presset legetjeneste. Det jobbes med å finne løsninger og flere ulike forslag vurderes. Det forventes at statlige myndigheter uttaler seg da fastlegemangel er en nasjonal utfordring. Kommunen har kontaktet Statsforvalter uten foreløpig å ha fått svar.

Bestillerkontor

Bestillerkontoret er mottak av alle søknader om helse- og omsorgstjenester. Det gjelder også søknader fra flyktninger. Søknadene blir fordelt på samme måte som andre søknader som kommer fra kommunens innbyggere. Det er ikke egne tildelingskriterier innen helse- og omsorgstjenester for flyktninger. Flyktninger med kollektiv beskyttelse har samme rett på helse- og omsorgstjenester som andre innbyggere. Når det kommer søknad fra en flyktning vil saksbehandler kartlegge behov, vurdere retten opp mot helselovverket og fatte vedtak. Kartlegging kan ta lenger tid og være mer komplisert enn en søknad fra kommunens innbyggere på grunn av språkutfordringer, behov for tolk og tverretattlig samarbeid. Det foreligger også få eller ingen opplysninger om helseforhold når personen kommer til kommunen. Å gjøre en grundig kartlegging av behov for bistand er viktig.

Dersom man ikke gjør grundig kartlegging vil det kunne få konsekvenser både for den enkelte flyktning som ikke får den hjelpen han har behov for og kommunen kan gå glipp av ekstratilskudd (tilskudd 2).

Når vedtak på tjenester er fattet vil bestillingen gå til den utøvende virksomheten som følger opp vedtaket. Det kan være ordinær hjemmetjeneste, rus- og psykiske helsetjenester, dagtilbud osv. Det er forventet at flyktninger som kommer fremover har større helse-/omsorgsbehov enn de som kom i først. Grunner til dette kan være større psykiske belastninger som følge av traumer, eller de kan ha fysiske helseplager som har oppstått som følge av krigen eller opprinnelige helseplager. Bestillerkontoret merker økning i antall søknader fra flyktninger og planlegger ut fra at det kan komme flere søknader om helse- og omsorgstjenester fremover. Kontoret er styrket med økt saksbehandlingsressurser blant annet som følge av økt saksmengde, men dersom det kommer mange søknader på en gang, vil det kunne bli kapasitetsutfordringer på saksbehandlingsressurser.

Hjemmetjenester

Det vil være kapasitet til å gi tjenester. Om mange nye med behov skulle komme på en gang, vil det være noe utfordrende. Spesielt på sommeren.

Dagtilbud for utviklingshemmede

Her er det for tiden fullt. En vil trenge noe tid for å planlegge tjenesten.

Dagtilbud for eldre

Tilbud vil kunne gis raskt i de fleste soner.

Avlastning barn og behov for døgntilsyn

Disse tjenestene trenger en noe lenger tid for å planlegge. Spesielt i sommer er kapasiteten en utfordring.

Døgnopphold

Det er for tiden korte ventelister på sykehjem, men alle plasser er stort sett brukt.

NAV Integreringsavdeling

Ved Integreringsavdelingen i NAV er det bosettingsteamet som er ansvarlig for forberedelser av bosetting og boligoppfølging i 5 årsperioden. Bosettingsteamet har sammen med introduksjonsteamet ansvar for undervisning i livsmestring til alle som deltar i introduksjonsprogrammet og foreldreveiledning for de med barn under 18 år. Den store økningen i antall flyktninger det forventes at kommunen totalt skal bosette i årene fra 2022 og oppfølgingen som ved behov skal gis i 5 år etter bosetting vil bety at Integreringsavdelingen vil ha større arbeidsmengde enn noen gang tidligere. Usikkerheten som ligger i varigheten av krigen i Ukraina og om disse flyktningene forblir boende i Norge vil være av stor betydning for tjenestene i årene fremover.

Det ble tidlig vurdert at flyktninger med kollektiv beskyttelse hadde gode forutsetninger for å tilegne seg norsk språk, kultur og evner til å etablere seg i det norske samfunnet. Vi erfarer likevel at mange ikke har oppnådd et norsk språknivå som kreves blant annet for å komme inn på høyere utdanning eller arbeid. Det samme gjelder integreringen i samfunnet. Dette vurderes å ha sammenheng blant annet med midlertidigheten knyttet oppholdet i landet, hvor lenge hver enkelt både har mulighet og ser for seg å bli værende i landet, men også at mange har egne nettverk i kommunen. Det kan derfor se ut til at behovet og ønsket om å integreres og tilegne seg norsk språk er lavere for denne gruppen enn overføringsflyktninger.

For de aller fleste som til nå er bosatt er boevne god og det har vært begrenset behov for boligoppfølging etter hvert som flyktningene er etablert i boligen og kommet i gang med opplæringen. Utviklingen med blant annet at flere som bosettes har større helseutfordringer, mindre nettverk, mer spredt bosetting i hele kommunen forventes å medføre økt behov også for boligoppfølging fremover.

I 2021 fikk kommunen midler fra Barne, ungdoms og familiedirektoratet (Bufdir) til å drifte integreringsaktiviteter. Det er satt av rundt et årsverk til formålet. Behovet er styrende for aktiviteten på UNIK-senteret. Prosjektmidlene opphører ved utgangen av 2024.

Introduksjonsordningen

Introduksjonsordningen i Karmøy kommune har ansvar for å tilby introduksjonsprogram for bosatte flyktninger i alderen 18 til 55 år med behov for kvalifisering til arbeid eller utdanning. Programmet varer normalt i to år, med mulighet for utvidelse i inntil ett år. Personer som har videregående opplæring fra tidligere har rett og plikt til introduksjonsprogram i 6 måneder, med mulighet for 6 måneders forlengelse.

Personer som har fått midlertidig oppholdstillatelse på grunnlag av kollektiv beskyttelse har rett, men ikke plikt til å delta i et introduksjonsprogram. Varigheten av programmet for denne gruppen er som tidligere beskrevet 6 måneder, med mulighet for 6 måneders forlengelse.

Med forventningen om at flyktningene fra Ukraina som bosettes i 2023 har større belastninger innenfor en periode på 6 måneder og dermed større utfordringer med å oppnå sitt sluttmaal for introduksjonsprogrammet, må tjenesten ta høyde for at fremtidige deltakerne i enda større grad vil ha behov for forlengelse av introduksjonsprogrammet utover 6 måneder.

Det er per mai 2023 119 aktive deltakere i introduksjonsprogrammet og 53 venter på å komme inn. Deltakere fra Ukraina tilbys ikke fulltidsprogram per dags dato. Dette er identifisert som en utfordring med tanke på den korte tiden deltakeren har med rett til opplæring for å bli klar til å fungere i norsk arbeidsliv. Det jobbes med å se på løsninger både internt i tjenesten, NAV og andre steder i kommunen for å kunne tilby fulltidsprogram for alle som skal delta i introduksjonsprogrammet i 2023.

I september 2023 er de første flyktningene med kollektiv beskyttelse ferdig med 12 måneders introduksjonsprogram. Vi erfarer at hovedandelen av disse vil ha behov for videre arbeidsrettet oppfølging for å lykkes med å komme i lønnet arbeid. Internt i tjenesten jobbes det med å utarbeide en arbeidsmodell som både vil bidra til større grad av språkpraksis/arbeidspraksis som del av introduksjonsprogrammet og etter fullført introduksjonsprogram.

NAV Sosialavdeling

Sosialavdelingen er ansvarlig for å utarbeide vedtak etter lov om sosiale tjenester og oppfølging i tilknytning til økonomi. Oppgavene avviker en del fra sosiale tjenester til andre grupper. Flyktningene som blir bosatt har innledningsvis begrenset språklig forutsetning for å forstå vedtak, lovverk og rutiner som legges til grunn for at de skal få dekket nødvendige kostnader. I tillegg har flyktningene ikke samme mulighet til å opprette konto i bank eller tilgang på bankID, noe som i dagens digitale samfunn setter begrensninger for hvor selvstendig flyktningene kan bli for egen økonomi i en tidlig fase. Videre skjer det endringer i form av eksempelvis utbetaling av introduksjonsstønad etter oppstart i introduksjonsprogram, som igjen betyr endring av vedtak etter lov om sosiale tjenester. Dette er forhold som medfører et stort behov for oppfølging i tilknytning til økonomi og vil gjelde for de aller fleste som blir bosatt.

Før 2022 gikk de fleste flyktninger over til arbeid, utdanning eller statlig økonomisk ytelse etter 5 årsperioden med introduksjonsprogram var over. En regner med at et stort flertall av de ukrainske flyktningene ikke har fått seg lønnet arbeid eller er i utdanning etter 6+6 måneder med introduksjonsprogram. De har ikke rett på statlige ytelser, som f.eks. dagpenger eller arbeidsavklaringspenger. Det betyr en sterkt vekst av oppfølging og utbetaling i sosialavdelingen. Utgiftene dekkes av bosettingsbudsjettet.

Sosialhjelp er ment som en midlertidig ytelse. Sosialtjenesteloven gir åpning for at kommunen setter vilkår for at den enkelte gjør tiltak for å være økonomisk selvforsørgende, eksempel ved å søke/kvalifisere seg til lønnet arbeid. I saker med flyktninger med kollektiv beskyttelse gjøres det

individuelle vurderinger som legges til grunn for vedtak. Det er vanskelig å se for seg at det er hensiktsmessig å gi generelt avslag til mødre med barn fordi de ikke søker jobb. De har en nylig fluktbakgrunn, særlige omsorgsoppgaver, nær familie og ofte ektemenn som er i krig, lite jobberfaring og i liten grad nødvendig språkkunnskap (norsk/engelsk). Merk her at velferdsstaten for andre grupper legger til rette for lavere grad av arbeid i småbarnsfasen for de familiene som ønsker det. Eksempler er barnetrygd, kontantstøtte, utvidet barnetrygd og overgangsstønad. NAV har et barneperspektiv. Det betyr at hvordan vedtak påvirker barn i familien skal vektlegges og vurderes. Det er vanskelig å se at det i særlig mange situasjoner vil være til barns beste at familien står uten penger.

NAV har i mindre grad enn med norske innbyggere oversikt over familiens økonomi. Det betyr at de kan være velbemidlet og/eller sende en del av midlene til familie i hjemlandet. Den enkelte familie får sin sak vurdert og generelt dekker det alle nødvendige utgifter, inkludert fritid og utstyr. Flyktninger skal i utgangspunktet ikke ha behov for å henvende seg til frivilligheten for økonomisk støtte.

Satsene skal utgangspunktet ikke være høyere enn at det lønner seg å arbeide. For en flyktningfamilie med eneforsørger og barn vil det i mange tilfeller være motsatt. Det vil kreve en opp mot 100% stilling i en godt betalt jobb for å gi tilsvarende netto inntekt. Dette fordi kommunen da ikke dekker løpende kostnader som husleie og strøm, og barnetillegget bortfaller.

Opplæring

Karmøy voksenopplæringscenter - KVOS

Skoleåret 2022-23 har Karmøy voksenopplæringscenter hatt et høyt elevtall og har i tråd med dette tilsatt nye lærere, totalt 4, 8 årsverk. Bosetting av ytterligere 65 personer i 2023 vil føre til et økt press på tjenesten og vil kreve stor fleksibilitet både med tanke på romsituasjon, disponering av ressurser og undervisningsmetoder i norskopplæringen. Ettermiddags- og kveldsundervisning kombinert med digital undervisning vil i større grad kunne bli aktuelt. Det vil sannsynligvis også bli behov for ytterligere oppbemanning for å kunne tilby lovpålagt språkopplæring, og skolen vil ha behov for flere undervisningsrom da kapasiteten på KVOS er oppbrukt.

Usikkerheten rundt fremtidig behov for tjenester og tidsperspektiv på hvor lenge behovet er til stede, gir en særlig utfordring i planleggingen.

Velkomstklassene

Velkomstklassene gir et helhetlig undervisningstilbud for nyankomne minoritetsspråklige elever. På Karmøy er det 2 velkomstklasser på tre skoler. Velkomstklassene er neste fulle. Barneskolene kan utvide tilbudet. Ved ungdomsskolen er det plassutfordringer. Om tilbudet skal utvides kan plassering ved en annen ungdomsskole i kommunen være et alternativ.

De fleste elevene får tilbud om å gå i velkomstklassen i ett år, men det er hjemmel for å tilby inntil to år dersom det er til elevens beste. Målet for undervisningen i velkomstklassen er å mestre nivå (A1) i læreplanen: «Muntlige ferdigheter på nivå 1 innebærer at en kommuniserer enkelt i kjente sammenhenger. En oppfatter hovedinnholdet i beskjeder og instruksjoner, og bruker enkle strategier for kommunikasjon» og «Å kunne lese og skrive på nivå 1 innebærer at en leser og skriver korte og kjente tekster en møter ofte. En kan trenge støtte når en leser og skriver i nye situasjoner»

Undervisningen i grunnleggende norsk gis med utgangspunkt i de andre fagene på skolen (matematikk, samfunnsfag, naturfag, musikk, kunst & håndverk, kroppsøving osv.) for å sikre elevene et variert ordforråd og begrepsapparat.

Grunnskole

Elevtallet har til nå i grunnskolen i Karmøy vært stabilt. Det forventes en nedgang på anslagsvis 30 elever skoleåret 23/24. Deretter forventes en noe kraftigere nedgang framover. Kommunen har bra

kapasitet i grunnskolen samlet sett. Med utgangspunkt i bosetting av 345 personer i 2023 kan en forvente rundt 50 barn i grunnskolen. Dette anslaget bygger på tidligere erfaringer hvor en har sett at barn i grunnskolealder utgjør rundt 15 % av den totale bosettingen.

Alle skoler kan få kapasitetsbegrensninger på enkelte trinn med mange nye elever. Slik situasjonen er nå vurderes sannsynligheten for lav. Personalressurser er en større utfordring enn elevkapasitet på skolene. Det å få ansatt personell som mestrer både ukrainsk og norsk. Det er generelt vanskelig å rekruttere lærere.

Når elevene kommer over i ordinære klasser etter opplæring i velkomstklassen, kreves vanligvis særskilt norskopplæring. Elevene starter i forskjellige skoler og klassetrinn og opplæringen organiseres ut fra det. Elevene får 3-5 slike undervisningstimer i uka. Noe av dette kan gis i grupper. 4 undervisningstimer i uka tilsvarer 15-20 % stilling, avhengig av fag og klassetrinn. Det er krevende å få tak i lærere med rett kompetanse til denne opplæringen.

Barnehage

Karmøy kommunestyre vedtok 15.04.04, sak nr. 0062/04, at deltakere i introduksjonsprogrammet skal få tilbud om fri barnehageplass. Ukrainske flyktninger i introduksjonsprogrammet 6 måneder, og ofte forlenget med 6 måneder til. Nå dekker sentrale regler om betalingsreduksjon også denne gruppen, i forbindelse med at "husholdningen" har kr 0,- i skattbar inntekt blir foreldrebetalingen kr 0,-. Utgifter til skyss og kost dekkes ikke av staten.

Kapasitet i barnehagene i Karmøy er ikke en statisk størrelse, men et tall som vil variere fra år til år og fra sone til sone. Den samlede kapasiteten er god innen sonene.

Det forventes at kapasiteten i 2023 vil være tilstrekkelig til å gi plass innen sonen. Også flyktninger ønsker primært et tilbud i nærbarnehagen. Dette innebærer at barna går i både kommunale og private barnehager.

Vurdering

Bosetting av ytterligere 65 flyktninger i 2023 i tillegg til bosetting av 280 allerede vedtatte plasser vil være krevende for hele organisasjonen. Så høye bosettingstall vil medføre store konsekvenser og omstillinger for flere tjenester, også på lengre sikt. Det vil medføre engasjement og fleksibilitet i alle ledd og et stort behov for samarbeid og samhandling på tvers av tjenesteområdene for å kunne møte behovet for lovpålagte tjenester. Også fylkeskommunale og statlige tjenester vil omfattes av dette, eksempelvis skoleplasser i videregående skole og arbeidsrettet bistand fra NAV.

Kommunedirektørens konklusjon

Kommunedirektøren tilrår at kommunen tar sin del av ansvaret i den nasjonale og internasjonale flyktningssituasjonen og bosetter ytterligere 65 flyktninger i 2023. Samlet antall blir da 345 flyktninger. Dette er i tråd med sentrale myndigheter sin anmodning.

Vedlegg:

Justert oppmøding om busetting 2023 - Karmøy kommune

Saksbehandler: Elin Davidsen

Kommunedirektør/rådmann: Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
029/23	Hovedutvalg oppvekst og kultur	14.06.2023

Samlesak for spørsmål